

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK LEGVELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 13. Septemberben 1791.

Az a' hire, hogy a' Prágai innep ezen folyó hó-
napnak 23-dikáig szüntelen fog tartani, és e-
zen a' napon lesz a' Ministereknek és a' fő Ne-
metsi Rendnek utolsó bútsú Audentziája. A' Fels.
Tsászárné 24-dikben egyenesen indul vissza Béts-
nek; de a' F. Tsászár és Ferentz fő Hertzeg Ples,
Königgrätz, Olmitz és Brün-felé veszi útját; azért
csak a' jövő hónapnak elején fog vissza érkezni. —
A' Toskánai Nagy Hertzegnek Bétsből lett oda me-
netelével egy Testőrző Sereg állittatott vala-fel kü-
lömb külömb Német Sergekből vállogatott Katonák-
ból, kik veres Magyar nadrágot és fejer Német
dolmánt viselnek vala. Kérték a' Toskánai Státu-
sok ő Felségét, hogy ezen idegen népből álló Test-
őrző Sereget változtatná-meg; mert az ő kedves Fe-
jedelmekhez való szeretetek azt kíváná, hogy az

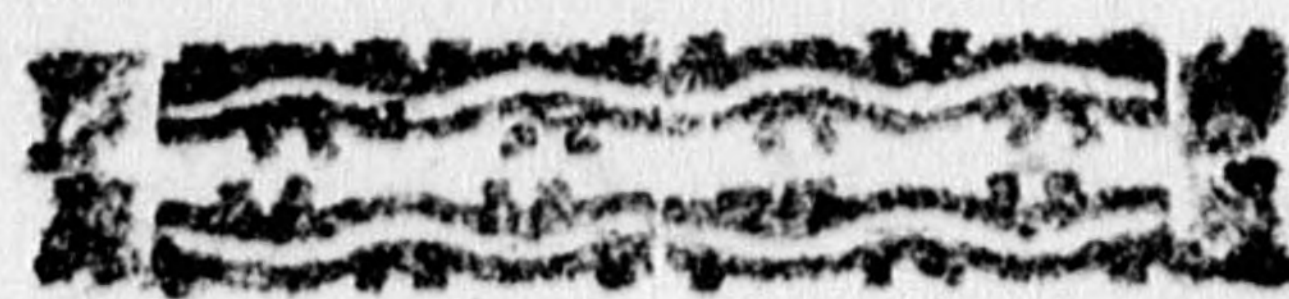
ők őrizték; melyre nézve meg engedte ő Felsége, és az ezen Seregnél vólt Tisztek a' F. Ts. Királyi Sergeknél el-olztattak a' magok rangok szerint.

Egy elveszett szerentsés Kalap. — Minden Pruszszus Tiszteket 's Vezéreket a' Kalap szokott főképen rangokban különböztetni. Most a' Pilniti Fejedmi asztaltól fel költ Oberster *Bisovszverder* keresi a' maga Kalapját a' szegen, a' hová akasztatta vala, 's látván, hogy egy Generális Kalap vagyon helyébe akasztva; midőn tovább is keresné a' maga kalapját, 's tsak nem kapná, kérdi a' Pruszszus Király: mit keres Oberster Uram? — El vitte valaki a' Kalapom F. Uram! soholt sem találom. Hát az ott mitsoda kalap kérdi a' Király? Ezt egy Generálisnak kellett itt hagyni, és éppen azon szegre van akasztva, a' mellyen én hagytam a' magamét. El-mosolyodik a' Király, 's mond: Tegye-fel Generális Uram azt a' magájé helyett; mert az a' magájé, 's viselje jó egészséggel. — A' Király tserél-tette vólt el kalapját az Obersternek, 's így leve Generálisá *Bisovszverder*, ki ennek előtte egy néhány esztendővel Hadnagy vala, és a' kit a' Portával való Békeiség munkája nagyra emelt.

Elegyes jegyzések. — Sokan nem restellik ugy vélekedni, hogy a' jövő esztendőben a' *Hely-tartó Tanács* és *Kamara* fel-fognának megint Posonyba költöztetni, és azt mondják, hogy Posony Város-sa ennek minden Irásait a' maga költségén készvólna fel-költöztetni. Már akár hogy légyen — ezen hir igaz, vagy nem igaz vóltának által-látására egy egész esztendő kivántatik; azért most tsak hir. — Azt beszélik, hogy a' F. néhai II-dik *Josef* Törvényes rend folyása, mint a' melly a' Státusoktól is leg jobbnak és rövidebbnek találtatott vólna, ujra a' Státusoktól fogna fel állittatni. — Az a' hir szárnyál Betsben, hogy a' vólt *Gréfen*, most *Vétsey* Magyar Lovas-Serge el-fogna olztatni. Ez 3 Olztályból álván, ennek három Olztályai külön-külön mindenik, 3 Húszár Sereghez adatnak, és azoktól 3 Olztály vétetvén-el, ebből fogna ezen Regement helyett egy más Húszár Sereg fel-állani.

— Az Erláugi 's más Német Ujjságok szerint az a' hir lett közönségessé, hogy a' F. Császár a' Por-tától, egy különös békeségbéli edgyezés szerint 40 milliom piáftert fogna kapni. — *Posonyból* azt írják, hogy ezen a' környéken Aug. 29-dikén dél-utánni 4 és 5 óra között egy kemény föld-indulás tapasztaltatott, mellyet egy rend-kivül való szél-vész követett. Ez által nevezetes károk történtek, mert Modorban az ez előtt 3 esztendővel épült F. Császári Széna Magazin egészen öszve omlott. — *Bazingban* a' nagy Templom meg-repedezett; az er-dőkön pedig a' szél-vész a' leg nagyobb fákat is tö-véből ki-tekerte, és sok nagy élőfák egymásra om-lottanak. *Esztergomban* 3 Tabori élés-tarakat és egy Üveg tsürt egészen le-rontott, hol csak üvegben sok 1000 forint érő kárt okozott. — — A' *Debretzen* szerentsétlen égésről már a' F. Királyi Udvar is va-gyon tudolva, mely szerint itt 115 házak lettenek hammuvá. — *Zemlinből* csak nem hasonló tuda-lás. — *Stáin* hol Aug. 23-dikán 40 házak minden házi készületekkel és 4 gyermekekkel edgyütt lette-nek az emészto tűz' prédáivá. — *Dresdából* Aug. 29-dikén azt írják, hogy 25 dikben érkezett vala F. Urunk *Herentz* fő Hertzeggel *Pillnitzbe*, és ezen gyű-lésben vóltanak ő Felségekkel *G. Laszi*, a' Magyar fő Kantzellárius *G. Pálj* Károly, *B Spielman*. A' Prusz-izus Királlyal vólt a Korona Hertzeg; ugy *H. Hohen-lohé*, a' Braşzlovi Gubernátor; Oberster és Gen. Ad-jutánt *Bisovszverder*, kit a' Király már most Generál Májorra, a' F. Császár pedig Birodalambéli Gróf-fá tettek, Oberster *Stáin*. Itt vóltanak végre a' Frantzia Király Testvére az *Artésiai* Gróf, *Colonné*, Gen. *Fakhsland*, Gen *Bouille*, Hertzeg *Polignák*, és *H. Naszszau*, 's sok más Frantzia Gavallérok — a' Szakszonia és Két-Hidi Fejedelmeken kívül. — Itt a' tanátskozáson kívül olly nagy mulatás tartatott, hogy csak egy bálban 3000 lárvas személlyek jelentenek meg — az idegen Hertzegek minden sze-mély vállogatás nélkül tántzoltanak a' lárvas sze-méllyekkel. Ez a' Kis nyári mulató helyetske *Pil-nitz* sok századok mulva sem éri többé ezt a' sze-

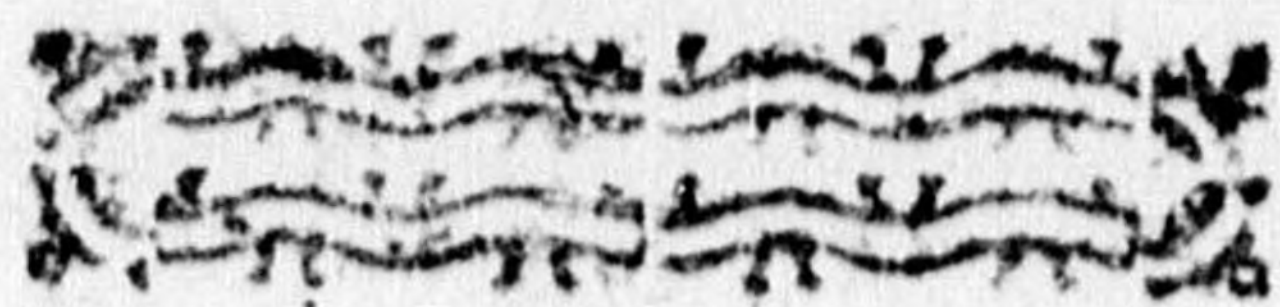

rentsét, hogy itt a' leg-nagyobb Fejedelmek Tanácsa, és mulattsága tartásék.

A' Pápa edgyetlen egy Testvérinek G. *Kappi Brassinak* Felesége meg-hólt. — A' Velentzei Közönséges Társaságban élet veszedelme alatt tiltatott meg a' Frantziákról tsak leg-kisebbet-is beszélni.

Krakkból Aug. 17-dikén ezt írják: — „Azon Politikai hírek, mellyek most Lengyel Országban szárnyalnak, nem igen kedvesen hangzanak a' Lengyelek' fülében. A' Romai Tsászár és a' Muszkák békelséget kötöttek a' mint haljuk a' Portával, és a' mondatik, hogy a' Közbenjáró Hatalmaságok arra vitték volna ezeket, hogy minden el-foglalt helyeket adnának vissza a' Portának. Ezt mi Lengyelek még eddig tsak különös Levelekből látjuk, és éppen ezen Levelek téznek bennünket a' magunk sorsunk felől való gondolkozásra szorgalmatosokká; mert ezen Levelek tézik tudunkra, hogy a' békelség Levelében egy hosszú cikkely-is találtatnék, melly Lengyel Országot ille né, és a' melyben Pruszzia, Anglia, és Hollándia-is meg edgyezett volna. — Pruszziának oda ígértetett volna *Thorn* és *Dántzig* a' Muszka és az Austria Há- zok engedelméből, melyben a' közben-járó 3 Udvar- rak-is meg-edgyeztének volna — és — és! Len- gyel Ország akár hogy 's mint el-olztatik — így végződik ezen *Krakkai* tudósítás. Várjunk hát még a' Békelség punktumaival; mert sokan azt állítják, hogy mi ennek minden punktumait nem tudjuk.

Ketskemét 8. Sept. — „Méltóságos Vátzi Püs- pök *Miháldi* sz. Báró *Splényi Ferentz* Ur ő Nagy- sága, azon roppant ritka nagyságú Anya Templo- mot, mellyet a' Ketskeméti R. Cath. Népnék buz- gósága még 1774-dik elztendőben építeni kezdvén, a' Református példás edgyező szeretettel hozzánk kaptsoltt kedves Atyánkfiainak egy részben való önként ajánlott segittségekkel tökéletességre-is vitt, ezen folyó hónapnak 5-dik napján nagy pompá- val számos Egyházi Férjfiaknak szolgálatokkal fel- szentelte. Reggeli hat órákor vette kezdetét az Egy- házi tzeremonia, és tartott tizenegyedfél óráig. Ek- kor,

kor, ámbátor a' nevezett kegyes öreg Pálztor ezen holzfas fátadsága után ereiben el-lankadott, mind-azáltal maga éneklé-el, mozsarak dörgési, és T. Stegner Ur Flges Ferentz Hertzeg Vasas Regement-jének Századosa által ki-állitatott Katonaságnak, bámulásig való tüzelése között a' Sz. Misét. Ezt követé egy rövid, de igen fontos türedelmi, az Is-ten Háza építéséhez buzgó adakozással viseltető mind két Valláson lévő Ketskeméti népnek ditséreté-re tzelező Prédikáció. Ezek után el-olozván az öszve csoportozott Városi, és külföldi számtalan sokaság, a' megirt Méltóság a' Katona Tilzt, és mind két Valláson lévő Városi Tanátsos Urakkal vigan ebédelt. Dél után sokaknak fel-adá a' Bermá-lásnak szentségét, ugyan ezt tselekvé más nap dé-lig-is. Minekutánna pedig a' fellyebb irtt módon ismét ebédelvén, Öseitől vett alázatos le-ereszke-déssel mindenekhez Atyai Kegyeiségét böven meg-mutatta volna, azon kívül, hogy a' Szegényeknek bővséges alamisnát nyújtott, a' Templom szolgáit 6. a' tüzelő Katonaságot pedig 12. aranyokkal a-jándékozá meg. Ezzel el-butuzván Juhaitól a' hiv Pálztor, Felegyházi, Csongrádi, és Abanyi nyájai-pak látogatására indúlt. Azon Anya Templomnak húzomos fáradhatatlan Gondviselője N. Nztés Fe-rentzy Gergely Ur ugyan a' tüzelő Katonaságot ma-gyarolsan *Perhelt* hússal, és borral a' jó lakásig meg-vendéglé.

D I T S É R Ö V E R S E K

Nagy érdemű Szem-Orvos *Réz Josef* Urról, a' mi-dön a' Pesti Király Univerzításban az Orvosi Fa-cultástól, uj három rend-béli meg-visgáltatása 's helyben hagyatása után, a' Fő-Doctori Méltó-ságra fel-emeltetett volna: Augustus Hónapnak 30-dik napján 1791-dik elztendőben.

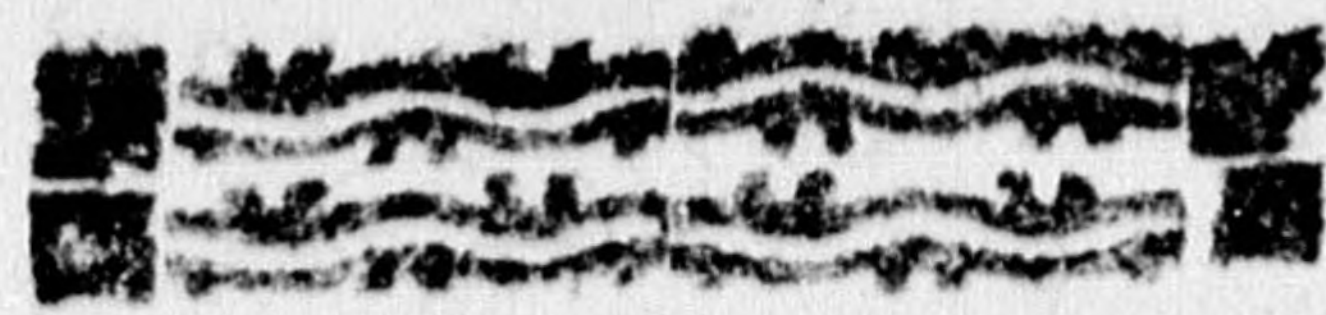
Ditsekedhetel te méltán Mátra' tája;

Minthogy vagy sok Derék Fér-fiak' Hazája:

Itt termett Gróf Haller, és Báró Orcziak

Te benned születtek 's híres Almáffiak;

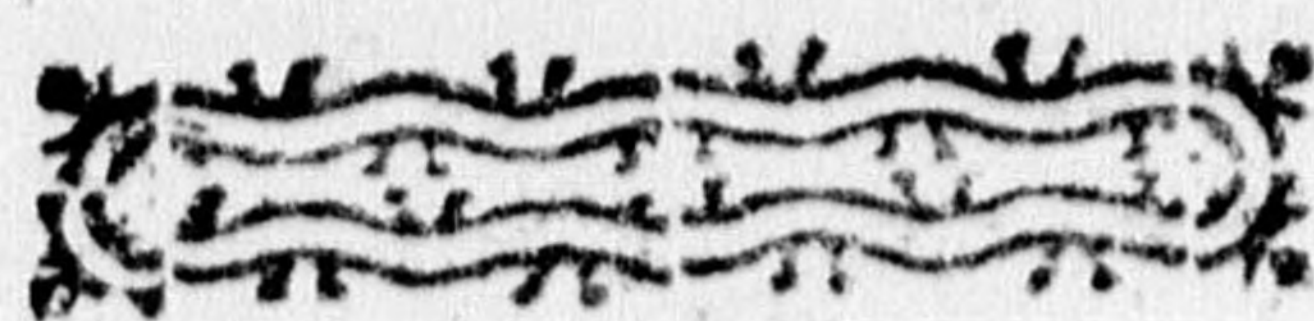
Kik

Kik mind a' Hazának Ofzlopi Szinei
 'S a' te tájékoznak igazi Diszei.
 Ezek a' nagy Nevek Gyöngyöft, gyöngyé tészik,
 Hogy eredetjeket e' tájékból vészik. . .
 Réz József Kitsinynek látzik tán Gyöngyösnek,
 Bár tudja ezt is ott tenni tör'sökösnek;
 De nem: mert valóban örülhet ennek-is,
 Nem kis dízt köszönhet Réz Józsefjének-is
 Ez az, a' ki gyógyít Világtalanokat,
 Sőt már Látokka is tett számos Vakokat;
 Ez az a' kit egy Vak, kit Ő meg gyógyított,
 Nem *Réznek* ha drága *Aranynak* szóllított;
 Ez az, a' kit több illy Vakok így áldanak,
 Hogy ő általa új napfényt láthattunk
 Ő folytatja azt a' nemes Mesterséget,
 Melly nagy elmét kíván és nagy mérészséget
 Bár csak egy Vakot megvilágosítani,
 Be nagy áldás! méltó az illyent áldani.
 Melly kedves a' Napot nézni Szemeinkel!
 Jól érezzük minden érzékenységinkel!
 Hát a' ki e' jótól foká meg fősztatott,
 Mit nyert; ha egyszerre világot láthatott?
 Ez érzi valóban a' látás' Jóságát,
 'S melly örömmel nézi a' Napnak világát!
 Mit nem érdemelne hát az a' Világtól,
 A' ki csak egyedül egy Vakkal is tész jól?
 Ha én itt díszéni találnám a' Szemet,
 Azt kérdehetnék: hová tettem az eszemet?
 A' Szem elsőségét jól tudják mindenek,
 Kivált azok, a' kik új látást nyertének.
 Díszérem hát tsupán az olly Orvosokat,
 Kik ez Orvoslásra adják ő magokat.
 Réz Józsefet áldóm azoknak nevében,
 Kik részt vettek az Ő fel-segéliésében.
 Kivánok Szerentsét Néki továbbra-is,
 Vigye Segedelmét több Országokra is.
 Tudom, minden Igaz Magyar örül annak,
 Hogy Hazájában illy hasznos Fijak vannak;
 Kik a' Tudományban ennyire mehetnek,
 'S másutt is a' Haza' díszizére lehetnek.

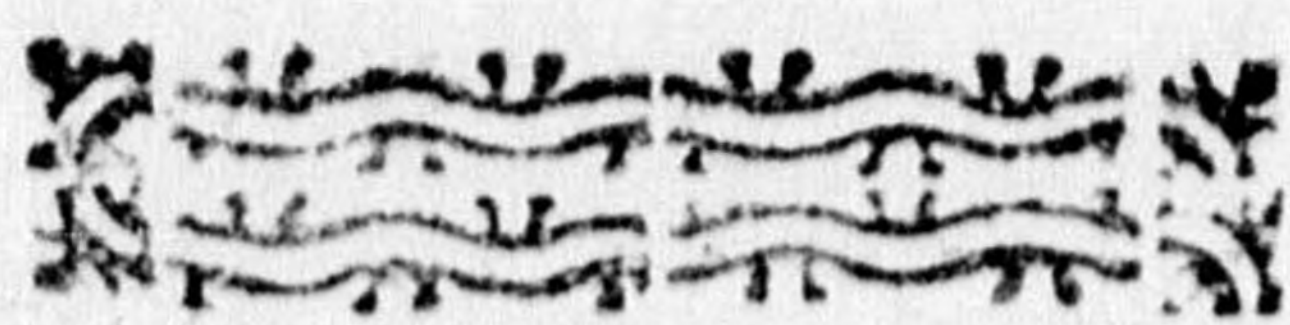
Igy nem fog szórúlni a' Vilag tsalókra, '
 Idegen Országból jött Földön-futokra;
 Ha hasznos Szem-orvoft Keblében is talál,
 A' mintsodás Te-is Réz Jó'sefünk valál.
 Irigyek mennyetek! ne rágalmazzatok!
 Fürész fogatokkal miért martzongnátok?
 Ti fekete vérű, durva, vad Emberek!
 Ti gonosz hirt szóró haszontalan Szerek!
 Miért tátanátok fel ti szájjatokat?
 Am mutafsátok ki ti is magotokat!
 Szabad ti néktek is nagy dolgokat tenni:
 Ha mertek, bár tsak egy Hályogot le-venni.
 S' bár ne gyógyittsatok meg minden Vakokat,
 Így is ne várjatok mi túllönk motskokat:
 Mert mit veszt úgy a' Vak, ha meg-nem-gyógyúl is?
 Vak volt az előtt is, vak a' Kúrán túl-is,
 Azt mondod: azt veszti, hogy a' Kint szenvedte?
 Úgy de jó reménység alatt tselekedte;
 'S, az Orvos is azért jutálmát érdemel
 Hogy maga a' tisztit hiven végezte-el. - -
 S' oh ne martzongjátok jó Magyarok egymást!
 Ne erősitétek meg azon Közmondást
 A' Magyar, a' Magyarat le-szokta tapodni. - -
 Méltó egy kevelsé itt meg-állapodni.
 Nemzetem! más Nemzet maga fíjait
 Segíteni szokta Hazafitársait:
 Ha érdemét látja, jól beszél felölle;
 Mi hiszszük, 's majd Istent tsinálunk belölle.
 Ha az Idegennel így bánunk Nemzetem,
 Mért magunkéval nem? méltán kérdezhetem:
 Oh ti meszsze lévő külső Tartományok!
 Meddig léztek még ti minékünk Bálványok?
 Meddig fogjuk hinni még hogy Göttingában
 Nagyobb a' Talentom, mint nállunk Budában?
 Meddig imádunk Franz 's Anglus Tűzőfokat
 Porban hagyván a' bölts 's elms Magyarokat?
 Holott kívül, betsi van a' Magyarok is:
 'S hiszem, így léz dolga e' Doctorunknak-is
 Menny hát Hazánkfiya! vidd ki áldásunkat
 'S betsöltesd jó Neved által Országunkat,

Külső Országot illető dolgok.

Frantzia Ország. — A' N. Gyűlésben Aug. 14-dikén meg-határozatott, hogy a' Királynak 1200 Gyalog és 600 Lovas Testörzői lehessenek: de ugy, hogy ezeknek tagjai a' Nemzeti Gárdák közzül, vagy pedig a' Nemzeti rendes (Lineás) Sergek közzül valóztassanak: azonban ezeknek tsak egy más között legyen elő-menetelek, 's ezen kívül semmi nemű egyéb szolgálatnak nemére fel ne vétessenek, fizetéseiket pedig a' *Civillistéből*, az az abból a' Cászából vegyék, mellyből a' Király szokott fizettetni. Ezek egymás között Generálisi rangra fel-mehetnek, mellyre a' ki el-juthatott, már ez Komendánsá is lehet a' tábornál. — Ugyan ekkor meg akarták erősíteni ezt is, hogy a' Királyi Familiának azon tagjai, kik bizonyos történetben Királyságra is következhetnének, Polgári jussal ne élhessenek. De ezen szándék ellen erősen kikölt az *Orleáni Hertzeg*, és inkább jel-akart familia-béli, mint polgári jussa nélkül lenni. Hofzszas vetelkedések után végre 26-dikban el-végeztetett, hogy a' Királyi Familiának tagjai minden Polgári jussal élhessenek ugyan, de tsak azokra a' hivatalokra léphessenek, mellyekre való valóztás a' Királyt illeti, ki-vévén innen is a' Ministerséget; és tábori Komendánsokká 's. idegen Hatalomságokhoz való Követekké is tsak a' Törvény-hozó Testnek meg-egyezéséből rendeltet-hetnek. Vég-képpen el-végeztetett ekkor az is, hogy a' Királyi Familiának tagjai *Frantzia Országí Printzeknek* neveztesenek, de ezen nevezet mellé *Kereszt-neveik* is hozzá adassék.

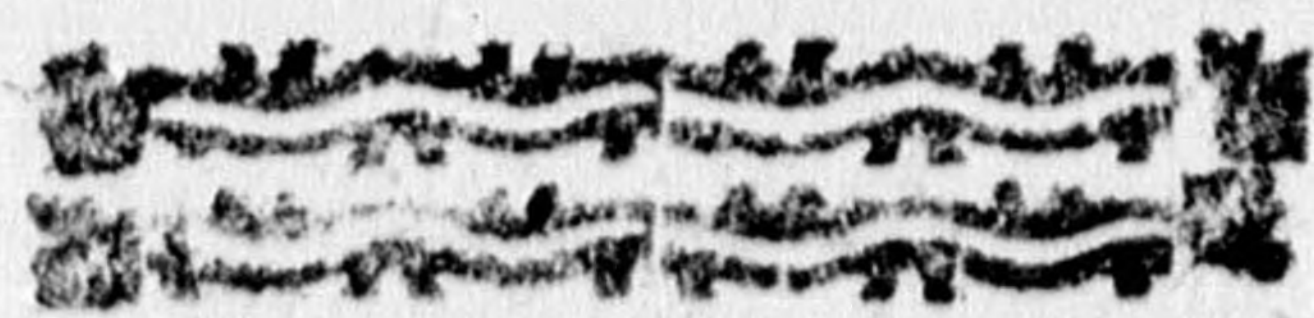
Az ugy nevezett Constitutió baráttyainak *Klubjai* az egész Orzágnak minden részeiben máig is mind uralkodnak, és Emisáriuszaik által a' Revolutiót a' maga elevenségében tartják. *Párisban* különösön Aug. 25-dikén a' Királynak neve napján némelleyek a' Kluboknak Emisáriuszaik által, azért hogy a' Királynak egélségéért ittanak, méltatlansággal illetetvén, annyira ment a' dolog, hogy a'

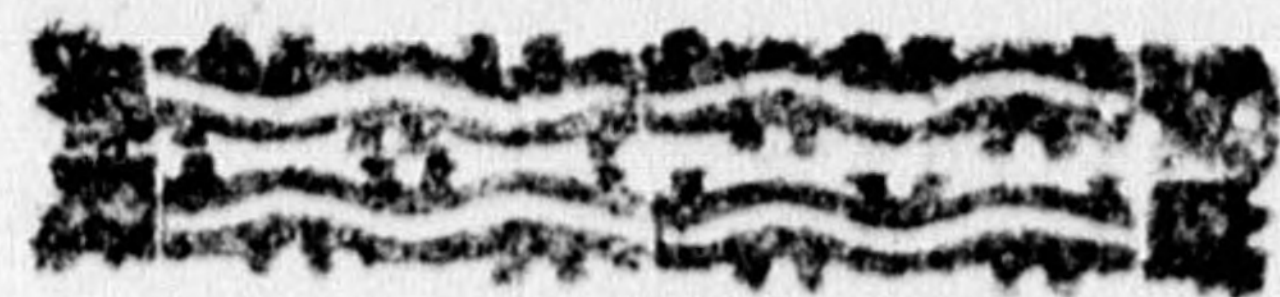
Nemzeti Őr-állók' egészsz Sergének fegyverbe kelle-
tett öltözni. — A' kenyérnek drágasága-is okoz-
ta nemü-nemü-képpen a' támodást, melly miatt a'
kenyér sütők szinte veszedelembe forgottanak. —
Az *Amérikai Feketék'* rab szolgai nyomoruságos é-
letének könnyebbitése is egészszén támodásra kez-
dette ingerelni az itt lakó fejer embereket: kik azt
erősitik, hogy ha a' Nemzeti Gyűlés a' Feketék
iránt hozott Dekretomát vizsgálva nem fogja vonni,
ők magokat Anglus óltalom alá adni készek lésznek.
— Következik:

*A' Constitutio III-dik Titulusának 5-dik fő Ré-
sze. — A' Birói Hatalomról.*

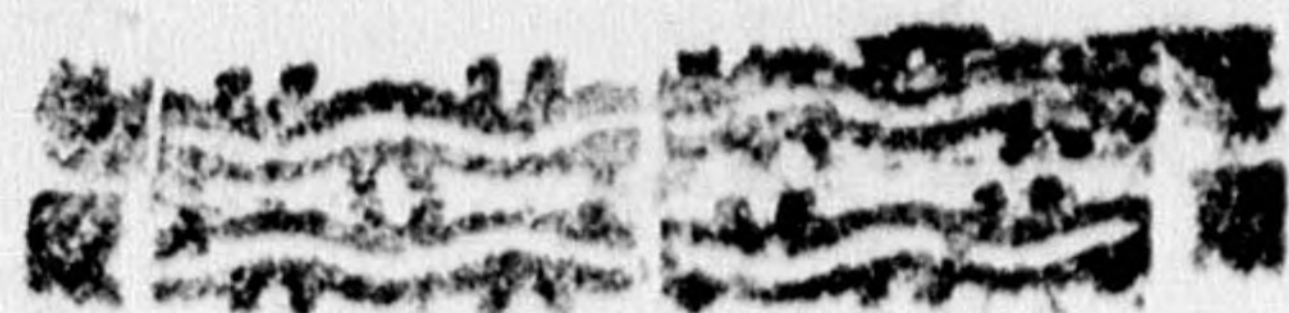
1.) Birói Hatalmat sem a' Király, sem a' Tör-
vény-hozó Test nem gyakorolhat semmi nemü eset-
ben. — 2.) A' Birák fizetés nélkül szolgáltatták-
ki az igazságot, kik a' Király Pátense által tétet-
nek-bé hivatalyokba, mellyből le-nem tétetnek,
ha véttségek törvényesen nem jönnek világosságra,
vagy pedig ha vádoltatás miatt, hivatalyokban ide-
ig meg-szünni nem kéntelenítettnek. — 3.) A' Tör-
vény-székek magokat sem a' Törvény-hozó Hatalom-
nak gyakorlásába nem elegyithetik, sem a' Törvé-
nyeknek bé-töltését meg nem akadályoztathatták,
sem a' közönséges Adminisztrációba belé nem ele-
gyedhetnek, vagy az Adminisztrátorokat magok elejé-
be nem tztálhatták. — 4.) A' Polgárok a' Tör-
vények által nékiek rendeltetett Biráktól, semmi ne-
mü Commissiok vagy egyéb el-olztások által el nem
vonattathatnak. — 5.) A' Birói ítélet tételek e'
következendő forma szerint tétetnek közönségsé:
— „ N. (ez a' Király neve) *Isten kegyelméből és*
a' Statusnak Constitutio szerint való Törvenye által
Frantziáknak Királya, köszöntünk mindeneket. Az
N — béli Itélő-szék e' következendő Itéletet tette. —
— (ezen helyen vagy on az Itélet) *A' Tör-*
vény-székek minden szolgainak, kik erre rendeltetve
vagynak, hogy ezek által a' fellyebb való Itélet bé-töltes-
sék; a' Törvény-székeknél lévő Biztosainknak, hogy
erre vigyázattal legyenek; végre minden Komendán-
soknak

soknak és a' közönséges Hatalom minden Tiszttyeinek; hogy, ha meg jognak kerestetni, segittségül légyenek, rendellyük és parantsollyuk. Ennek nagyobb hitelességére e' jelen lévő parantsolat meg-petsételve, és az Itélő szék Prézesse és Iró Deákja neveiknek aláírása által meg erősítve vagyon. — 6.) A' Kantonokban és Városokban egy vagy több Békefség Biráknak kelletik az szerint lenni, a' mint azoknak számát a' Törvény hozó Test ki rendeli. — 7.) A' Törvény-hozó Testnek hatalmában fog állani az Itélő-székek' vidékeinek, és az ebben meg-kivántató Birák' számának meg-határozása. — 8.) Egy Polgár is bűnéért egyébként meg nem ítélthetik, hanem csak ha az Esküdtek által helyesnek ítéltetett, vagy a' Törvény-hozó Test által meg-határozott vádra, azokban az esetekben, mellyekben ennek kötelelsége, hogy a' vádnak törvényesen utánna keressen. Meg esvén a' vádoltatás, a' tett tselekedetnek, mint olyannak kell ismértetni, és valósággal véghez mentnek lenni kell azt az Esküdteknek kihirdetni. A' bé vádoltatottnak szabadságában fog állani hűszat az esküdtek közül ki-vetni. Az olyan Esküdtek' száma, kik a' bűnös tselekedetet véghez mentnek lenni ki hirdetik, 12 nél kitsinyebb nem lehet. A' Törvényt a' Birák fordittyák réa a' tett tselekedetre. A' Protzessus nyilvánóságoson foly mindenek előtt. Egy ember is, ha egyszer törvényes Esküdtek által fel-szabadittatott, ugyan azon tselekedetért többször perbe nem hívattathatik. — 9.) Közel a' Törvény-hozó Gyűléshez léssen egyetlen egy Cassáló vagy Apelláló Tábla, melly ezekben foglalatoskodik u. m. ez fogja el-váloztani valamely könyörgésnek helyes vóltát, ez vagy más Itélő széken hozatott utolsó Itélet tételnek meg-akadályoztatása, vagy edgyik Itélő széknek méltó gyanus vóltá miatt, a' másokra való által tétéle iránt, vagy pedig a' Biráktól el-követet rendre, vagy végre valamely egész Itélő-székre való panasz ellen. — 10.) Ezen Apelláló Itélő-szék nem hoz végső itéletet, hanem csak küldi a' dolgot, ha en-

nek apelláltatását helyyesnek ítélte, arra az Itélőszékre, mellyre a' dolog az után tartozik. — 11.) Ha kétfézer került a' dolog apellátziora, már ekkor többször nem jöhet ide, hanem a' Törvény hozó Testt elejébe terjesztetvén, ez egy Dekretomot fog a' dolog iránt küldeni az *Apelláló Táblához*, melyhez e' magát alkalmaztatni fogja. — 12.) Minden esztendőben tartatni kell ezen Táblának, melynek 8 tagjai a' Törvény hozó N. Gyűlésnek tornáztában megjelenvén, a' kiadatott Itélet tételeket bé mutattják, mellyek között mindeniknek székén **vagyon** a' dolognak rövid summátskája feljegyeztetve. — 13.) A' Ministereknek és az Executiva Hatalom fővebb tagjainak bűnös tselekedeteire egy fő Nemzeti Itélőszék fog vigyázni. Ennek tagjai az *Apelláló Táblának* tagjai között és a' főbb Esküdtek között választatnak. Ezen Itélőszék fogjitéletet hozni, a' Törvény hozó Testnek Dekretumát vévén, a' Státus ellen való minden veszedelmes esetekben, és ez csak a' Törvény hozó Testnek Proklamátzójára gyülekezik öszve. — 14.) A' Király Biztosainak munkái az Itélőszékek mellett ezekben állanak; hogy a' Törvényekre való szoros figyelmezést sürgelessék, és a' kiadatott Itélet tételeket bé töltessék. Ők közönséges vádolók nem lehetnek, hanem a' vádlások dolgában meghalgtatnak, az Itéletben való rend tartásoknak követését sürgetik, és a' végső Itéletnek ki mondása előtt a' Törvényeknek a' dologra való fordítást meg kívánnyák. — 15.) A' Király' Biztosi adják fel az Itélőszékek mellett lévő *Esküdtek Direktorának*, esék már ez akár törvényesen, akár pedig a' Királynak parantsolattjából; a' Polgároknak személyes bátorsága, az eleségnek szabados béjöte, és az adónak felvétele ellen esett támodásokat; és minden bé-tölthető foglalatosságok ellen eső bűnös tselekedeteket 's. a' t. — 16.) A' *Justicz Minister* is egy Királyi Biztos által jelenti bé az *Apelláló Táblánál* a' Biráknak azon tselekedeteiket, mellyekkel hatalmoknak határan kívül léptenek. Ezen Itélőszék az
ilyen

ilyen tselekedeteket semmivé teszi: ha egy ilyen Hivatal-béli valóságos bűn adná magát elő, ez a' Törvény-hozó Testnél bé jelentetik, melly arra Dekretomot hozván, a' meg-ítéltetés végett a' Nemzeti fő Itélő szék elejébe botsáttya. — Ezen egész rész minden változás nélkült így meg-hagyatott. — Vóltanak olyanak, kik ennek alkalmazásával azt kívánták, hogy a' Constitutióban nyilvánóságoson tétetnék bé az, hogy a' Királynak megkegyelmező jussa ne lehessen. De tsak abban maradt a' dolog, hogy ezen tzikkely felől az arra rendeltetett válofztattak még tovább-is tanátskozzanak.

Párisból ezt írják Aug. 29-dikén. Tegnap előtt az ide való hal áruló Alszonyok igen nagy tzerimoniával a' Nemzeti Törvény hozó Gyűlésben megjelentenek, és ajándékba a' magok Tzéhoknak azon ezüst szereit által ajánlották, mellyeket eddig az időig minden elztendőnként Sz. Lajosnak, mint jól tévőjöknek innepén szoktanak vala használni. — Ennek alkalmazásával edgyik közzüllök e' következendő hathatos Orátziot tartotta az egész megjelent *Dáma Deputátusnak* nevében a' N. Gyűlésben. — *Mi ei vóltek mind ezeket ajánllyuk; mellyet nem fog Sz. Lajos is rosszsz neven venni tollünk, azért; mert jól tudja hogy Frantzia Országban már most több Tzéh nintsen, hanem tsak a' Patriotáké. Ezen mi Patriotai ajándékunk nem ér 12 vagy 15 száz Livréknál többet; melly annyival rosszszabb dolog: de Isten ütstse, olyan jó szivből adjuk, mint a' millyen jó szivvel — élünk. Mi tsak szegény hal áruló szszonák vagyunk. — Ezen rövid beszédekkel a' nevezett Frantzia hal áruló Dámák azt érdemelték, hogy a' Nemzet Repræsentánsai között tiszteletsből leültetttenek. Lám hogy az alszonyoknak sem mindenütt olyan hoszszu a' nyelvek mint az ökörnek, és ők is tudják ha tsak valami keveset is módosítani gyenge természeteket. — Ugyan ezen ülésben határozott az is, hogy a' Ruszszó (János Jákob) holt teste a' nagy emberek temető sírjára.*

írójában a' *Vólter* és *Mirábó* holt tetemeik mellé helyheztesék. — Sokak azok között, kik a' Királyi Familiát a' maga futásában meg-akadályoztatták, a' nékiek rendeltetett jutalmat el-venni nem akarják, hanem már tselekedeteikben a' tökéletes jutalmat fel-tanálván, a' Nemzeti Gyűlésnek vizsgálza küldötték; mellyet az Aristokratikusok egyébbel ennél óltarolni nem tudnak, hanem hogy Judás Iskáriotes sem tartotta-meg magának a' 30 ezüst pénzeket.

Aug. 29 dikén meg-határozatott, hogy a' Királyi házakról és a' Civilista Kásáról, mellyek a' Királynak el-mentével bé-petsételettenek vala, a' petsétek szedésenek le. Ugyan ekkor egy 17 tizkelyekből álló javaslat vétetődött elő a' meg-visitálásra, és ha jónak fog találtatni Dekretom által való meg-csúsztatásra. Ennek tizélya summáson: — hogy a' Király egy 60 tagokból álló Deputátzió által az Uralkodásnak ujjanon való által vételére, maga Test őrzőinek valószítására, és maga lak helyének meg-határozására hivattasék: — hogy ekkor osztán az egész Constitutio elejében terjesztetvén, tegye-meg benne maga a' Király, az előtte szükségesnek tettő változásokat: — hogy ezen változások az után minden Departmánokhoz ki küldettetvén, az 1793-dik esztendőnek 1-ső Januariusára öszve gyűlendő és Repræsentánsokat valószító (ugy nevezett) *Eld-gyűléseknek*, a' meg-visitálás végett, elejekbe terjesztésenek; melly Gyűlések akkor ezen változtatásokat akkor vagy helybe hagyni, vagy vizsgálza vetni fogják: — 's. hogy végre addig a' Constituzionak minden punktumai addig az időig u. m. 1793-nak 1 ső Januariusáig, azon módon bé-töltésenek, valamint mostan a' Királynak elejébe adattanak. — Ha ezen javaslat Dekretomba tanál vétetődni, ugy még sok esztendő-kig drága matériájok lészzen az Ujjság-iróknak a' Frantzia Constitutio és Revolutio. — Az-is fog már most a' Frantziáknak Királyától kívántatni, hogy minden ki-vándorlott Familiáknak küldene közön-

közönséges hivogató Levelet, melly szerint mindek, kik az Országba meg térni fognának, a' Törvényeknek hatalma alá fognának ujjanton vétettetni. A' Frantzia Királynéről pedig azt hirlelik, hogy egy kardot küldött volna a' Svédok Királynának ajándékba, mellyen ezen szók olvastatnának fel-met-tetve: — az el nyomattattaknak védelmére.

Anglia. — Egy meg-keseredett *Anglus* öreg szivnek példája. — Midőn Aug. 17-dikén az *Anglus* Király szekerbe haza felé menne, meg-retten-ve szemlél egy helyen egy tisztes öreget állani, és pистolyát jobb kezével a' maga mellyébe belé lövén halva a' földre esni. Bal kezében egy irást tartott halála óráján e' szerentsétlen öreg, mellynek foglalttya a' Királyhoz vala intézve, és az öregnek szerentsétlen esetét igen eleven szinekkel festette-le. Ez néha napján Kir. Biróságot viselt vólt a' Vitze-Admiralitás' Kamarájánál *Minorka* Szigetében, de a' melly tisztségétől a' Szigetnek akkori Kormányozója Generál *Murray* által minden igaz ok nélkül meg-folztatott. Pert indított tehát ő *Murray* ellen, 's meg-is nyerte 3000 font Sterlingben. *Murray* meg nem elégedett az alsó Törvény-szék' végzésével, hanem fellyebb vitte a' dolgot; de nem hogy nyert volna a' felsőbb Törvény szék előtt is, sőt inkább ez 2000 font Sterlingel többet ítelt *Sutherlandnak*, ugy, hogy már most 5000 font Sterlinget tartozott volna ki adni Generál *Murray*. Ezen ő igen mér-gelődött, 's nem nyugodt mind addig, mind addig, mig a' *Palamentum* által semmikké nem tétette a' Törvény-székek' végzéseit.

Egy pénzt se kapott tehát már a' szegény *Sutherland*, 's mivel a' mi vagyonkája vólt *Minorka*-ból lett vissza-térésekor, azt is mind el kötötte a' perre, utolsó szükségre jutott. Sokszor irt vólt *Pitt* Urhoz, 's egy Levelét, mellyet a' múlt esztendőben Dec. 21 dikén botsátott vólt hozzá, ezen szivre ható szókkal végezte: „Ha Atya nem vólnék, kezebb vólnék éhhel meg-halni, mint más nyakán alkal-

alkalmatlankodónak láttizani. “ — Utasított néhány könyörgő Leveleket magához a’ Királyhoz is, még se kaphatott leg kisebb választ is. Ezen való aggodásában szánta el ösztán sokára magát, hogy véget vesse bús életének, mint ezt hosszasan leírta maga; a’ melly irás nyomtatásban is ki jött immár *Londonban*, ’s következő fontos ki fejezéseken végeződik: „ Az én nyomorútt testemnek sátorát, mellyet az únalom, ’s gyakor izbéli megsalattatás, és a’ bánat ugy meg rongáltak, hogy magától is öszve akar már omlani: nem akarom többé, ezen irásom’ el végzése után hurtzolni. Talám a’ következően Alsó-Parlamentomnak nagyobb része olly virtus szerető fog lenni, hogy igazaknak ítéli azokat, a’ miket én kívánok, ’s meg-esméri, hogy julsom van nékem azokat, az én két Leányimnak *Máriának* és *Ludovikának* hagyni, a’ mint imé ezt tselekezem is. “

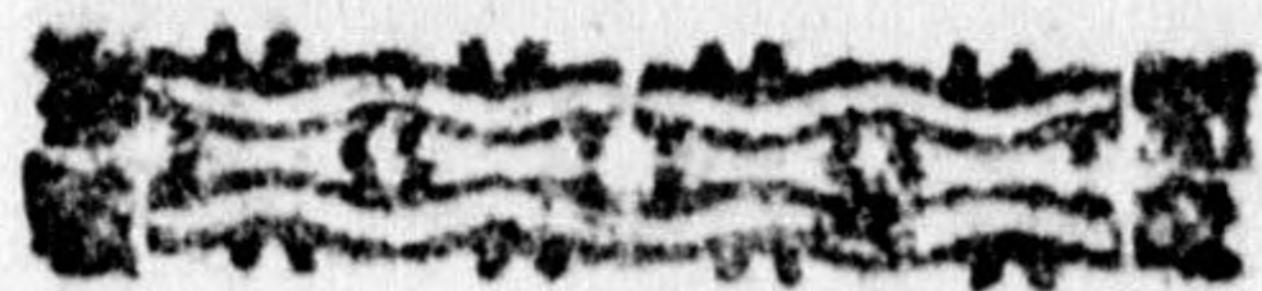
A’ Királyhoz intézett Levelét így végzi-bé: — „ Én meg-engedek Gen. *Murray*nak, és óhajtom, hogy Felséged igazábban ítélhessen felőlem, mint eddig. Az ide rekesztett Irás eléggé meg-győzheti Felségedet az én ártatlanságom felől. — Régen el tökélettem már én magamban, hogy oly formán, ’s azon a’ helyen hallyak meg, a’ mint, és a’ hol szakad ki most a’ lélek belöllem. Midőn olvasánda a’ Világ az én irásomat, ’s böldogtalan forsomat: avagy nem iszonyodik e’ el belé, látván, hogy engemet az Embertelenség mindentől, tsupán a’ haláltól nem foizthatott meg. Mindazáltal szomorú sorsomban-is írom magamat — Felséged’ — hiv szolgájának — *Sutherland Jakab*.

Kedves Uram! — Az Ur mind a’ két Hazának igazság Hirdetője, Polgári Hitünk szerint arra kérjük az Urat, hogy ezen Pesten itt esett Környül állásokat völtaképpen az első következő Ujságában el-múlhatatlanúl bé-tegye, hogy Hazánknek Nemesei, és annak lakosai többen-is kárban ne hozat-

hozattasának, a' történt dolog ebből álló: „Hogy a' 'Sidóság, ujj ezüst, és arany Magyar Övekkel való *hauzirozásra*, házanként való árulásra mérészlette adni magát; ámbár azon tsalárdság régen Publikálva vólt, hogy a' 'Sidóknak szabad ne legyen Pesten, és Budán hauzirozni. Most ezen folyó hónapban, 8-dik Septemberben történt; hogy az alább irattak, véletlenül nyomban akattak, hogy két Fő Nemefsi Urakat azokkal az hamis Övekkel megkerítették, és drága pénzen azon 'Sidóul készült Sinórok, mind pedig a' Gombok hamis Sikkal, avagy is Leónissal által borittatott Öveket el-adták; a' Pesti Gombkötő Czéh azokat az hamis Öveket azon Fő Nemefsi Uraktól kezéhez vette attestátumokkal edgyütt, és köteletségünk szerint az Nemes Magisztrátusnak fel-adtuk, mellyet a' Nemes Magisztrátus a' maga Informátziójával a' Felséges Hely-tartó Tanátsnak ítéletre által fogja adni; hanem addig is, még a' dolog elő nem fog vétetődni, arra kérjük az Urat, hogy e' tsalárdságot ki hirdesse, mivel az olyan esetekben már sok százan meg-tsalattattak, és mivel ezen tsalárdság a' 'Sidók által nem csak Pesten, és Budán, hanem az egész Hazában már bé-gyökereztetett; mi ezt köteletségünk szerint, mivel Pesti Lakosok vagyunk (az itten történt dologot) Hitünk szerint mindeneknek értésére kívántuk adni, hogy az illyetén hauzirozó 'Sidók, a' kik Gomb-kötő munkával kereskednek) magokat az olyanoktól oltalmazzák. — *Pest* 10. Sept. 1791. — *Az egész Gombkötő Czéh.* — Itt Bétsben is most elztendele valami Len-sinórból tsináló Sellyem Övekel tsalt vólt meg egy 'Sidó bizonyos Urakat, azért az effélét örökké a' rendes Mester-emberektől jobb vásárolni; mert ha első tekintetre szép-is a' 'Sidó Öv; de egy a' hésre semmi se. Sz.

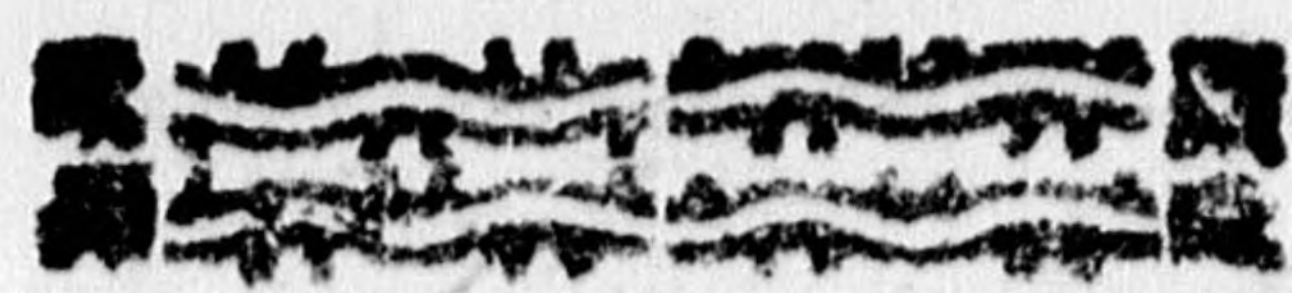

Az 72-dik Kurirhoz tartozó Tóldalék.

A' *Tsehek* Statufsai' Homagiumának le-tétele Aug. 4-dikén, az ő Felsége meg-koronáztatása pedig 6-dikán igen ditsőségesen ment véghez. A' Kormány-szék Titoknakja és egy más Kantzellária-béli Tiszt egy arra készült Katthetrából a' Homagiumot Tseh és Német nyelven fel-olvasván, ezt ezeknek minden Rend béli Deputátusok, a' ki Tsehül tudott Tsehül, a' ki pedig Németül tudott Németül, a' Világiak jobb kezek 3 ujjait fel-tartván, a' Popak pedig jobb kezeiket mejjekre tévén, utánok mondoták. — A' Koronázás pompájiról irni fogunk a' jövő Postán, most következnek a' Koronázást meg-előzött tzerimoniák szóról szóra, a' mint az Udvari Decretumban ki-adattanak.

Aug. 30-dikán, együve érkezett a' F. Ts. 's Kir. Ház a' *Liebeni* Kastélyba, melly *Prága* Városhoz nem melzfze fekszik, 's ugyan tsak a' Városhoz-is tartozik. A' Fő Hertzegek és Hertzegnék tsak hamar oda hagyták *Lieben*, 's bé mentek a' *Prágai* Kir. Palotába. — Délutáni 4 órakor tiszteletére ment ő Ts. 's Kir. Felségének *Liebenbe* a' Fő *Burggráf* (Kormányozó) Gr. *Rottenhahn*, az Ország' Fő Tisztviselőivel, a' *Morvai* (*) Deputátusokkal, 's a' Kormány-szék' Tanátsofsaival edgyütt; kik hogy bé-botsáttattak ő Felsége eleibe: közöntő Beszédet tartott a' Fő *Burggráf* német nyelven, mellyre ő Felsége atyai módon válaszolt. Ugyan az nap a' *Prágai* Polgármestert, 's a' Tanát's' több Deputátusait is bé-mutatta ő Felségének a' Fő Kantzellárius Gr. *Kollovráth*.

Aug. 31-dikén *Liebenben* ebédeltek ő Ts. 's Kir. Felségek; ebéd után úti hintajokra ültek, 's a' nyomorék Katonák' Házához mentek, mely *Prágán* kívül vagyon, holott-is az Udvari Fő Tisztviselőknek, Ministereknek, és Rendeknek jelenlétekben kiszálván hintajokból, bé tértek a' számokra készített

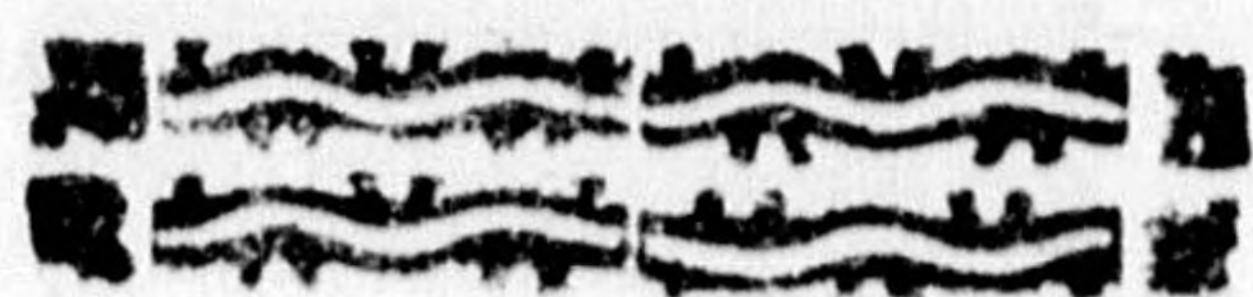

tett nagy Szálába. Altal ellenben tisztelkedtek, a' három rendbéli Testörzö Seregek' Osztályai. Har-
sogtak az első rangú Német, 's a' N. Magyar Test-
örzöknek trombitáik 's dobjaik; zengett a' másod
rangú Német Testörzök' musikája, 's durrogtak az
ágyuk a' Város, és a' *Viserád* (*) bástyáiról. — A'
Prágába való pompás bé - menetelre ki-rendelt
személyek, lovak és hintók, mind az említett
Házhoz gyültek vólt már ekkor. A' Menetel eránt
olly rendelést tettek Ts. 's Kir. Udvari Kamarás *El-*
lersberg Ur, *Czeyka* Gróffal együtt (a' ki Biztosúl
adatott melléje) hogy a' pompás menetelt formáló
Sereg annak a' Szálának ablakai alatt menjen-el,
a' mellyben vóltak ő Felségek, kik is mind addig
szemlélték a' menetelt, mig a' magok hintajaikra
került a' sor; melly meg lévén, fel-ültek magok-is
fényes hintajokba.

Következendő rendel esett meg a' menetel: E-
löl lovaglott a' 2-dik Karabélyos Regementnek egy
Osztálya zászlósan, 's ki-vontt karddal; az után
a' Polgár Lovasság, trombitával, és dobbal, 's egy
logló musikás Bándával. Ezeket követte *Karl* ne-
vezetü *Prágai* Tanáts-béli Ur, kit-is a' menetelnek
vezetőjéül rendelt a' Királyi Tanáts. *Karl* Ur után
mentek két Ts. 's Kir. páltzás Szolgák, kiket a'
Rendeknek, 's az Ország' Fő Tisztviselőinek néhány
lovasság Legényeik, ezeket pedig 9 Ts. 's Kir. Lovás-
szok váltottak-fel. Vezettek annakutánna 12 Ts. 's
Kir. paripákat két két lovász Legények. Ezek után
lovaglottak 6 Ts. 's Kir. Trombitások, 1 Dobos, 's
nehány Ts. 's Kir. Furirok; továbbá némelyy Tag-
jai a' Rendeknek, tábori gála ruhákban, és striblik-
ben. Itt határozódott az elől menő Lovasoknak
sora, mellyet már a' hintók' sora követett. Elöl
mentek az alsóbb rangú Rendeknek hintajaik, az
után

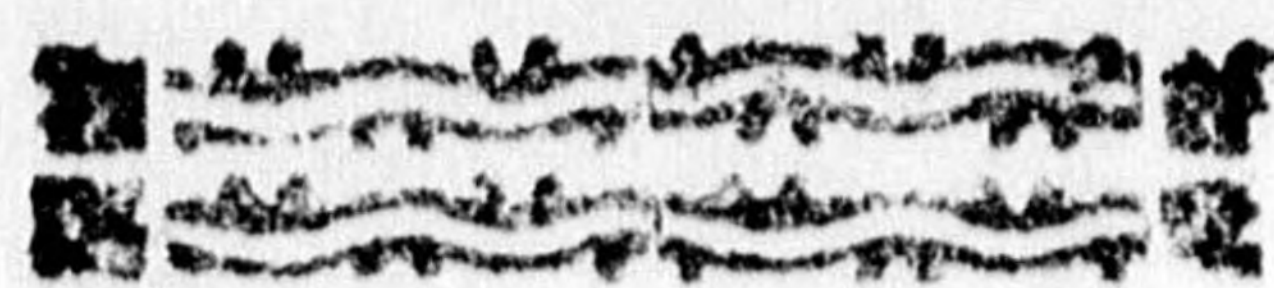
(*) Igy neveztetik a' régi *Prágai Vár*, melly ma-
gas helyen fekszik a' *Mulda vize*' partján.

után az olyan Ország Fő Tisztviselőké, kik se nem Kamarások, se nem belső Tanácsosok; azután a' Ts. 's Kir. Kamarásoké, 's belső Tanácsosoké, a' kiknek hintajaik között vóltak a' Püspököké-is. Nehány vólt tsak a' hintók közzül 4 lovas, a' többek mind 6 6 lovasok vóltak. Elöttök mentek a' hintóknak a' liberias tselédek, mellettek pedig két oldalról a' házi Tisztek. Követték az említett hintókat a' Hertzegeknak pompás hintajaik — az ő Házaik' rangja szerint.

A' pompás hintók' száma, közel réá ment 89-re; a' lovaké 550 re; a' liberias Tselédeké és házi Tiszteké mintegy 800 ra. A' liberias Tselédek, és házi Tisztek a' *Spittelthor* nevü kapu előtt gyültek vólt öfzve, 's a' mint érkeztek az ő Uraságaik' hinjaik, bé illették magokat azok eleibe és mellé, a' menetel közzé. Ez a' menetel mintegy 1 óráig tartott.

Most érkezett már a' Ts. 's Kir. Udvar. Elöl lovaglott egy Ts. 's Kir. Lovász, egy Lovász - Legénnyel együtt. Ezek után gyaloglottak az első Fő Udvari Mesternek H. *Stahrembergnek* 12 liberias Tselédjei. Követte ezeket maga H. *Stahremberg*, 6 lovas hitajában, melly mellett két felöl 6 házi Tisztek mentek gyalog. Következtek 26 Ts. 's Kir. belső Inasok, ezek után pedig egy ó lovas hintó, mellyben 4 Ts. 's Kir. Kamarás Urak ültek; továbbá a' Fő Lovászmester' 6 lovas hintaja, mellyen ültek; a' Fő Kamarás H. *Rosenberg*, a' Fő Udvari Marsall Gr. *Kaunitz - Ritlberg*, és a' Tsászárné' Fő Udvari Mestere Gr. *Thurn*. Ezután érkeztek a' *Heroldok*, még pedig elöl az örökös Tartománybéliek, közben t. i. a' *Magyar*, jobb felöl a' *Tseh*, bal felöl az *Ausriai*; annakutánna pedig a' *Német Birodalom'* két Heroldjai. Mindnyájan a' magok tzeremonias ruhájaikban vóltak fel-öltözve, 's botjaikat fel tartották. Követte őket a' másod rangú Német Testörzöktől körül vétetett Ts. 's Kir hintó, mellyben ő Felségek a' Tsászár és a' Tsászárné ültek. Ő Felségek' hintaja után lovaglottak a' Fő Lovászmester, és a' Gárda - Kapitányok; ezek után pedig

pedig a' Ts. 's Kir. Nemes Iffjak, a' magok Udv. Mesterjekkel együtt; továbbá az első rangú Német, és a' Ns Magyar Kir. Testörzök, innepi ruhájukban. Fel váltották a' Ns Testörzö Sereget 2 hat lovas udv. hintók, mellyek között az elsőben Tsászárné ö Fels. Fő Udv. Mester - Asszonya H. Bat. tyánniné ült; a' másodikban pedig 2 Udvari Dámák, ugymint Gr. Schönbornné, 's Gr. Kollouráthné ültek. Ezeket követte az ö Felsége' 6 lovas úti hintaja, melly körül mentek az Út Kormányozója, 9 Postamesterek, és 12 Postalegények. Végére befejezte az egész menetelt egy Olstály Lovasság.

Illy renddel lett a' menetel, a' nyomorék Katonák' házoktól fogva, a' *Spittelberg* nevezetű kapuig; mellynél meg állapodott az ö Felségek' hintaja, mivelhogy ott várakozott a' Polgármester, a' Városi Tanátsal együtt. Idvezlő Beszédet tartván a' Polgármester Német nyelven ö Felségekhez, oda nyújtotta a' Ts. 's Kir. Felségnek egy ezüst tálon a' Város' kúlsait, mellyeket rövid felelete mellett ismét vizsgálta adott ö Felsége a' Tanátsnak. Vége lévén ezen tzeremoniának, a' Ts. 's Kir. Hintó mellé állott két oldalról a' Tanáts, 's hajadon fővel ment a' mellett egészsz az udvari Templomig.

A' Tzéhek, és Társaságok fel-váltak olstva azon úttzákra, a' mellyeken keresztül lett a' menetel. Mindnyájan tsinos ruhákban díszeskedtek, 's lobogtatták régi zászlójaikat. — A' *Hibernerplatz* nevezetű piatzon, egy Granatéros Batalion tisztelkedett muzsikával, 's lobogó zászlókkal.

A' *Tzeltner* úttzában lévő új vendégfogadónál, a' 'Sidóság' Deputátusai állottak szombati ruhájukban, 's velek együtt hasonló öltözetű zsidó Gyermekek. — Az *Ó Város'* (*) Plebániája Templomának (*Teinerkirche*) szeglet házánál állottak az Universtásnak

---

(*) *Négy Városokra* vagyon t. i. *Prága* fel-olstva, a' mellyek között mindeniknek különös Magistrátus

nak négy Fakultássai. — Midőn oda érkezett volna ő Ts. 's Kir. Felsége: Deák nyelven közönytetett a' *Rektor Magnifikus* által, kinek ő Felsége hasonlóképpen Deák nyelven válaszolt.

Az *Ó Város'* piattzán tisztelkedett jobb felől egy Granat. Batalion; ehez kaptsolta magát a' gyalog Polgár Kompánia; ehez ismét a' Kereskedők' Társasága, melly olztán egészsz a' kis piattzig elnyúlt. — A' *Ó Városi* Tanátsháznál trombitákat harsogtattak, 's dobokat vertek.

A' kis Jesuita-úttzán bal felől, a' magok Klástromjok felé a' Dominikánusok állottak; jobb felől pedig a' hid' piattzán, a' Keresztes Rendből való Papok, és Franciskánusok; bal felől a' Miserikor-diánusok és Minoriták.

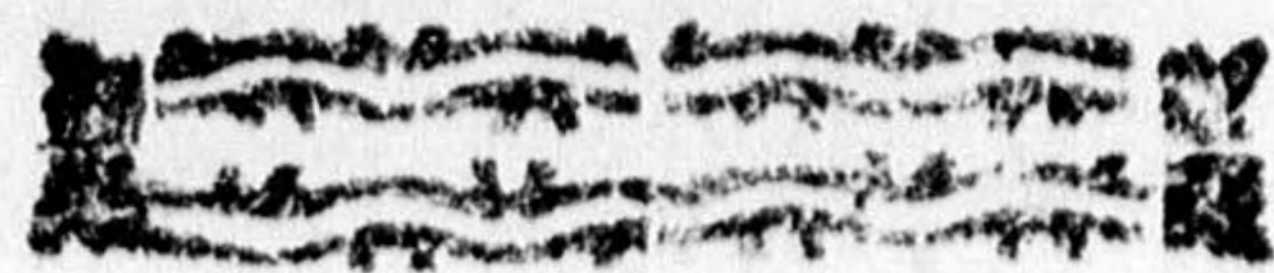
Az *Olasz piattzon* tisztelkedett egy Gránátéros Batalion, musikával 's lobogó zászlókkal. A' Kir. lakó hely' kerülete előtt lévő külső Városban a' polgári Stuttzosok. Az említett Kerület' bé menetele előtt állott a' Generálisság, és 2 Gran. Batalion.

A' Kir. lakó hely előtt, a' külső kapunak bal oldalánál állott a' Kir. Lakó Hely' Kerületének Kapitánya, 's oda nyújtotta ő Ts. 's Kir. Felségének, egy ezüst tányéron a' kútsokat. Ekkor, másod ízbeli szálvé adatott a' bástyákról.

A' Sz. *Albert'* Kápolnájának Udvara előtt, az arany gyapjas, és a' *Mária Therésia*, 's *Szt. István'* Rendjeikbéli nagy keresztes Vitézek, ugy nem különben az Ország' Fő Tisztviselői, a' titkos Tanátosok és Kamarások várták ő Ts. 's Kir. Felségeket. Elérkezvén ide ő Felsége, benn maradt a' hintóban, kihez oda járúlván a' Fő Burggráf, az Ország' Fő Tisztviselővel, 's az Ország' Kir. Kormányzéke Vitze Elölülőjével és Tanátsofsaival, közönytö

---

tusa vagyon. Neveik az említett 4 Városoknak ezek: *Altstadt* (Ó Város), *Neustadt* (Új Város), *Kleine Seite* (Kis Oldal), és *Bradschin*.

szöntő Beszédet mondott *Tseh* nyelven, mellyre ő Felsége németül felelt, 's le szálván annakutánna hintajából, a' Sz. *Albert*' Kápolnájába indult, minden jelenlévő Méltóságokkal együtt, az elsőbb rangú Német Testörzöknek soraik között.

A' Templom' bemenetelénél várták ő Felségé a' *Prágai* és *Olomutzi* Érsekek; 's a' *Leutmeritzi*, *Königgrätzi*, *Budveisi*, és *Brünni* Püspökök, a' Káptalannal, 's néhány infulátus Prelátusokkal együtt.

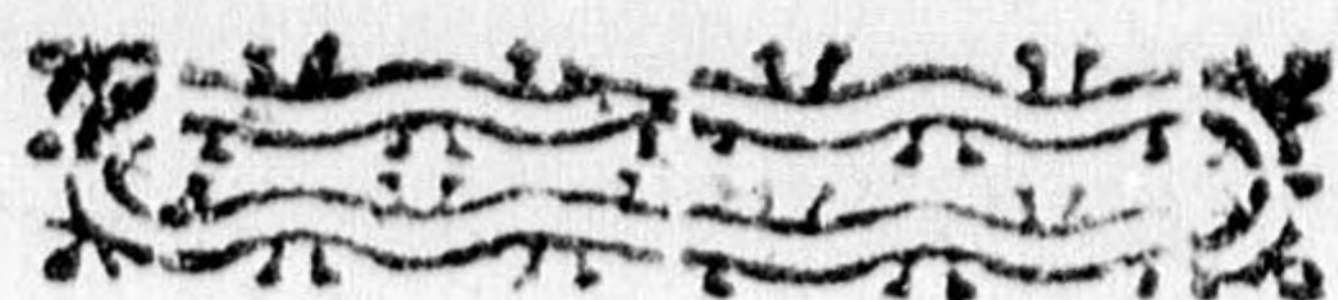
Négy Plébanusai a' Város' leg-régibb Templomainak, egy *Eget* (*Himmel*) tartottak a' bemenetel előtt. Az *Ég* alá egy asztal, 's az asztalra párnák voltak helyheztetve. Ezen asztalnál megállapodott a' Tsászár, 's bal felől melléje állott a' Tsászárné is, kit a' maga Fő-Udvari Mestere vezetett. E' meglévén, egy közsöntő Beszédet mondott ő Felségekhez a' *Prágai* Érsek Deák nyelven, mellyre ő Felsége hasonlóképpen Deák nyelven adott feleletet. Azzal le-térdepeltek ő Felségek, az asztalról levet párnákra, 's meg-tsókolták az Érsek által nekik oda nyújtott Keresztet, mellyet néhai *IV. Károly* Tsászár ajándékozott volt a' Templomnak.

Ez után fel keltek ő Felségek. Mellettek két oldalról az első rangú Német, és Nemes Magyar Testörzök állottak. Elöttök indultak a' Templomba, menetelt formált Papság, Nemesség, 's a' Városi Tanács; kiket követtek ő Felségek is és minekutánna meg áldattak volna a' Templom' ajtaja előtt az Érsektől, az Oltár előtt számokra készített térdepelő helyhez járúltak. Mig a' Templomba való bemenetel tartatott: nem volt szüneti a' dob 's trombita szónak; annakutánna pedig el énekelték az Udvar' Énekessei, musika mellett ezen Antifonát: *Ecce mitto Angelum &c.* Reá kezdte annakutánna, a' könyörgések' végződésével az Érsek a' *Te Deumot*, s' ekkor harmadszor lövettek ki az ágyúk. Végre áldást adott az Érsek; melly meglévén, ki felé indultak ő Felségek a' Templomból. A' Papság, az Oratorium alatt lévő gráditsig kísérte őket, 's onnan visszavert; hanem a' Ministerek, titkos Tanácsosok, Kamará-

marások, és Rendek, egészen elkísértik ő Felségeket az Oratoriumon, 's az arra szolgáló folyosón keresztül (mellynek két oldalát el állották volt már előre, az also rangú Német Testörzök) a' Kir. Szobákba. A' Dámák, Tükör-Szobában tették tisztelet-jeket. Ezentúl a' magok Szobáikba mentek ő Felségek — 's így lett vége a' Prágába való Kir. pompás Bémenetel' egész tzeremoniájának.

Minek utánna Aug. 31. dikén a' Prágába való pompás bémenetel annak módja szerint meg-esett volna, Sept. 1-sőjén 2: és 3-dikán az egész Ts. és Királyi Familia közönséges asztalnál ebédlett, melynél mindenik versben 100 zig való fő rendű személyek vóltanak hivatalosok. — A' 2 dikban tartott asztal után előbb az ugy nevezett *Persiai Vásárban*, estére kelve pedig játék-néző helyeken jelennek meg ő Felségek, 3 dikban pedig a' Spanyol tántzó palotában adattatott udvari bál. — 4 dikben vólt az *Homagiumnak* le-tétele, melly következő módon ment véghez: — Reggeli 7 órakor el-állották Prágának külömb külömb féle utzáit, különösen pedig a' Vár piattzát a' Karabélyosok Sergének számos Ösztályai. — Ő Felsége 9 órakor a' maga szobájából, a' Vár béli templomnak Kápolnájába indulván, a' Testörzök pompás Sergéin kívül e' következő Rendek és Karok által vezetett 's kísértetett. — Leg előll mentenek az ugy nevezett *Edelknábok*, ezeket követték a' *Tseh* és *Morva* Orzági fő Nemeli Státusok, a' Papi Rend, a' Kamarás és titkos Tanátsos Urak; az első Ts. és Királyi fő Udvari-mester, 's végre az Orzágnak fő Marschallya a' mezittelen karddal. Ez után mindjárt következett ő Felsége bé fedett fővel, ő Felségét pedig, nyomba kísérték az Ország fő Kamarás-sa és a' Testörzök Kapitányai 's a' t. — Meg-érkezvén ezen Sereg a' Templomhoz, az Ország fő Marschallya le-tévén a' kardot egy veres Selyemmel bé fedett asztalra, az hosszú folyasora mene, a' hová rajta kívül, az Érseki Fejedelmen és a' Káptalan-bélieken kívül, a' Státusnak annyi tagjai gyülekez-
tenek

tenek vala fel, a' mennyit tsak ezen folyasó bé-foghatott. El kezdetett a' *jövel sz. Lélek 's. a' t.!* A' Nagy Misének folyása alatt által adatott ő Felségének a' meg-tsókolás végett az Evangélium, az *Al-dozat* után pedig a' *füstölő*, az *Agnus Dei* alatt pedig a' *Temjénező*, mellyeknek alkalmatosságával előre ment mindenkor az Udvari Tzeremoniás mester. — Az Isteni szolgálat után vévén az Ország fő Marschallya ismét a' kardot, az egész Sereg a' maga úttyát hasonló pompával folytatta ismét vissza felé; az után bé-ment ő Felsége az Ország-szobájába. — Ezen szobában vala helyheztetve egy 2 gráditsnyi magofságu Tronus egy bé-borittatott álláson, mellyen egy gazdag matériával bé borított karos-szék áll vala. Balra ezen Tronushoz képpest készítettett vólt egy más állás, úgy hogy a' jelen lévő nagy méltóságu vendégek innen a' Homagium le-tételének tzerimoniáját jól nézhették. Ennek által ellenében a' Kormányozó-szék felyebb említett Titok-nakjának, és az Ország Táblája béli egyik Tisztnek számára, egy veress és fejer posztóval bé-borittatott Katétra vala rendelve. A' Tronusba ült ő Felsége bé-fedett fővel: körülle pedig és az egész palotában mindenek a' nékiek rendeltetett helyeket el-foglalván, előbbször az Ország fő Udvari Mestere magát ő Felségének meghalytván, az ő Felsége nevében a' Rendekhez egy rövid beszédet tartott *Tseh* nyelven, mellyre a' fő *Burg Gróf* hasonló *Tseh* nyelven felelt. Ekkor a' fő Kantzellárius jelt vévén, olly véggel, hogy a' Státusoknak a' Homagium le-tételeiránti eltégyen, ő Felségéhez közelített: innen helyére ismét vissza térvén, *Tseh* nyelven az ő Felsége F. akarattyát ki-jelentette. Végre meg szollalt ő Felsége maga-is a' Rendekhez Német nyelven, mellyet a' Státusok nevében a' fő *Burg Gróf* nagy tisztelettel meg köszönt; melly után az Homagium a' fellyebb le-irt módon le-tétetett. (A' többi következik.)

Költ Bétsben Septembernek 13-dikán 1791.

Sz. S.